

krete forbud. Imidlertid vil det blive beskrevet i beslutningsgrundlaget for optagelsen, hvilke miljøkonsekvenser de enkelte konkrete forbud får – nærmere betegnet hvilke miljøskaeder der undgås. Der vil også blive redegjort for de sundhedsmæssige konsekvenser af forbudene.

I Danmark betragtes som nævnt principielt alt grundvand som drikkevand, og det ønskes ikke at gennemføre en omfattende rensning af grundvandet, før det kan bruges som drikkevand.

Som det fremgår af afsnit III,4, er det konkrete forslag om forbud mod salg og anvendelse af bekæmpelsesmidler med seks aktivstoffer baseret på en vurdering af to egenskaber ved aktivstofferne, der gør dem skadelige for grundvandet.

De egenskaber ved aktivstoffer, der er af betydning for beskyttelsen af drikkevandet, og som i første omgang er vurderet, er persistens og mobilitet – altså om stofferne er svært nedbrydelige eller kun bindes svagt til jorden. Hver for sig er de to egenskaber miljøskadelige. Foreligger de samtidig, er risikoen for forurening af grundvandet særligt nærliggende.

Med forslaget undgås en fremtidig øget forurening af grundvandet fra disse seks stoffer.

De tidligere års brug af stofferne og eventuelle skader som følge deraf kan ikke ændres med forslaget, og det kan forventes, at forurening stammende fra tidligere brug kan bestå i årtier. Ligeledes går der lang tid fra brug af bekæmpelsesmidlerne til forureningen kan konstateres, fordi grundvandet dannes over lange tidsrum. Det er ikke muligt uden store udgifter at fjerne en forurening fra grundvandet, fordi dette vil kræve en centralisering af vandforsyningsstrukturen. Det kan ikke udelukkes, at et øget forbrug af midler, der anvendes i stedet for de, der er foreslået optaget på liste A, også vil være uheldigt. Det er dog Miljøstyrelsens opfattelse, at disse ikke vil give større negative effekter.

Som det fremgår af bemærkningerne til liste A om de enkelte stoffer, har de seks stoffer også andre miljøskadelige egenskaber end persistens og mobilitet. Flere er giftige over for andre levende organismer end de, der tilsigtes ramt, i jord og overfladevand, og der er også sundhedseffekter. Også disse effekter undgås ved et forbud.

Ifølge reglerne i kemikalieloven føres der kontrol med overholdelse af forbud mod anvendelse og salg af de pågældende stoffer. Den almindelige grundvandsovervågning omfatter ikke disse stoffer.

3. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det administrative system, der foreslås skabt, har i sig selv ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser. Konsekvenserne knytter sig derimod til den konkrete

te udmøntning senere og til de seks aktivstoffer, som er omfattet af forslaget.

Konsekvenserne ved fremtidig udfyldning af loven vil blive beskrevet i det beslutningsgrundlag, der vil blive udarbejdet til ministeren i forbindelse med optagelse på liste A.

Konsekvenser for branchen

Midler med de seks aktivstoffer, der foreslås forbudt, udgør mindre end 4 % af den samlede omsætning med bekæmpelsesmidler. Umiddelbart rammer et forbud mod bestemte bekæmpelsesmidler hovedsageligt de internationale firmaer, der har godkendelse til at markedsføre de pågældende midler i Danmark. Ved forslaget påvirkes i alt 11 forskellige firmaer umiddelbart. I det omfang, der findes andre relevante bekæmpelsesmidler, vil godkendelsesindehaverne af disse midler få en øget omsætning. Findes der ikke andre brugbare kemiske midler (men mekaniske metoder eller biologiske midler) eller vælges der andre dyrkningsmetoder i landbruget, vil den agrokemiske industri miste en tilsvarende omsætning i Danmark. Det beror dermed også på et valg i bruger-ledet, hvorledes forbruget af bekæmpelsesmidler udvikler sig.

Et forbud i Danmark mod midler med visse aktivstoffer må forventes at påvirke den agrokemiske industri i retning af udvikling af mere miljøvenlige midler. Firmaerne er generelt meget opmærksomme på, at miljømyndighederne i forskellige lande udveksler oplysninger og på, at et forbud i Danmark kan afstedkomme overvejelser i andre lande.

Konsekvenser for landbruget

Udgifterne til bekæmpelsesmidler udgjorde i 1991/92 knap 4 pct. af de samlede driftsudgifter for alle heltidsbedrifter, idet driftsomkostninger omfatter rå- og hjælpestoffer, maskinomkostninger, vedligehold, afskrivninger, arbejdskraft, ejendomsskat mv.

For alle heltidsbedrifter udgjorde udgifter til bekæmpelsesmidler i 1991/92 godt 4 pct. af de samlede driftsudgifter, eksklusiv afskrivninger og egen løn. For heltids planteavlsbedrifter udgjorde udgifterne til bekæmpelsesmidler godt 9 pct. af driftsudgifterne i 1991/92. For 1992/93 forventes den relative andel af udgifterne til bekæmpelsesmidler at falde lidt som følge af prisfald og fald i forbruget. For gartneri- og frugtavlssektoren er der betydelig forskel i udgiftsanden for bekæmpelsesmidler afhængig af driftsgrenen. For frugt- og bærsektoren udgjorde udgiften til bekæmpelsesmidler knap 16 pct. af driftsudgifterne, mens andelen i væksthushavne lå på knap 2 pct.